

PŘÍLOHY

Archiv města Staré Sedliště

1697 – 1945

Inventář

Číslo EL NAD: 316
Evidenční číslo pomůcky:

Obsah

Úvod.....	3
I. Vývoj původce archivního souboru.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního souboru.....	8
III. Archivní charakteristika archivního souboru.....	9
IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru.....	10
V. Záznam o uspořádání archivního souboru.....	10
Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury.....	11
Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk.....	12
Inventární seznam.....	13

Úvod

I. Vývoj původce archivního souboru

Městská správa ve vrchnostenských poddanských městech se vyvíjela nepatrně odlišně od správy královských měst. Tato správa je charakteristická tím, že měšťané byli osobně nesvobodní a závislí na vrchnosti a na privilegiích, které jim vrchnost udělila.

V čele městské správy byl purkmistr a radní. Počet radních se po reorganizaci v roce 1751 změnil z dvanácti radních na osm. Podmínka pro členství v radě byla účast na některých univerzitních přednáškách a od této doby dostávali radní stálý plat.

Městská práva se začala sjednocovat od druhé čtvrtiny 16. století. Knihy městských práv Briekého z Licka, která omezovala městskou samosprávu, se ve většině měst neujala. Roku 1579 předložila zvláštní komise návrh Pavla Kristiána Koldína, Práva městská království českého, která nakonec schválil Rudolf II. Roku 1610 nařídil český sněm používat tyto práva pro všechna města království českého.

Reforma městské správy byla provedena v letech 1786 – 1787 a definitivně tím skončila podoba městských rad. Radní, kteří byli i nadále voleni, museli nejdříve složit zkoušky u apelačního soudu. Tato reforma zahrnovala i regulaci magistrátů. Města byla rozdělena podle velikosti a bohatství do tří kategorií: 1. úplný magistrát se skládal ze tří senátů se zkušenými radními, zkušeným purkmistrem a nezkoušenými radními, 2. neúplný magistrát s placenými státními úředníky a starou radou (purkmistrem, radními a staršími), 3. města bez magistrátu – nebyl do nich dosazen státní úředník, vedení agendy zůstalo purkmistrovi a dvěma starším, byla omezena správní samostatnost.

Zrušením poddanství a zánikem patrimoniální správy roku 1848 vyvstala otázka na které úřady má být převedena správa. Částečně byla správa svěřena státním politickým úřadům a část správy měli vykonávat sami občané. Vznikla tedy samospráva na úrovni zemí, krajů, okresů a obcí. 20. března 1849 bylo vydáno Stadionovo prozatímní obecní zřízení, které bylo první zákonnou úpravou pro obce místní, okresní a krajské, ale platilo ve skutečnosti jen v místních obcích. Obce se staly nejnižším článkem místní samosprávy. Obvod těchto obcí se shodoval s katastrálním územím. Každá obec náležela do určitého soudního a politického okresu a každá osoba musela patřit do evidence některé obce. Samospráva obce se rozdělovala na působnost přirozenou a působnost přenesenou. V každé obci byl zřízen obecní výbor volený na tři roky a jako užší orgán bylo zvoleno obecní představenstvo, které se skládalo z purkmistra a nejméně ze dvou radních.

Obecní samospráva začala fungovat teprve roku 1850, kdy zahájily svou činnost nově zřízené státní politické úřady. Nové obecní zřízení bylo vypracováno roku 1859. Byla odstraněna veřejnost jednání orgánů obecní samosprávy. Z tohoto nového zřízení vstoupila v platnost jen ustanovení o domovském právu. Po pádu neoabsolutismu byly některé zásahy do obecní samosprávy odstraněny. V březnu 1862 byl vydán říšský obecní zákoník, který obnovoval i obce okresní a krajské. Roku 1864 bylo vydáno obecní zřízení a řád volební pro Čechy a Moravu.

Volební právo do obecních orgánů bylo podmíněno majetkovým censem. Volit mohli pouze státní občané mužského pohlaví, byli zletilí a svéprávní a platili přímou daň v předepsané výši. Oprávnění voliči byli rozděleni podle cenové soustavy do 3 voličských sborů. Voliči oprávnění k volbě volili na tříleté funkční období obecní výbor. Počet členů

výboru se odvíjel podle zalidněnosti obce a v Čechách se pohyboval mezi osmi a 36 členy. Obecní výbor volil ze svého středu obecní představenstvo, které se skládalo z obecního starosty a obecního radního. Počet členů obecního představenstva nesměl přesahovat třetinu členů obecního výboru, počet radních však nemohl klesnout pod dva.

Obec, její činnost a veškerý život v ní tak v podstatě existoval v nezměněné podobě téměř do roku 1918, kdy se po vzniku nového, samostatného státu přijala zcela odlišná opatření pro obecní samosprávu.

Roku 1919 vstoupily v platnost dva právní předpisy a to nový volební řád do obcí zákon č. 75/1919 a novela k obecním zřízení zákon č. 76/1919. Volební řád přiznal ve volbách do obcí všeobecné, rovné, tajné a přímé hlasovací právo pro muže i ženy, kteří měli v obci alespoň tři měsíce trvalé bydliště a dosáhli 21 let. Pasivní volební právo podmiňovalo věk 26 let a 1 rok trvalé bydliště.

Novela obecního zřízení ustanovila obecní finanční komise, které kontrolovaly veškeré obecní hospodaření. Byla zrušena instituce měšťanského práva, které vyhrazovalo užívání fondů, fundací a ústavů. Ale naopak byla zachována instituce čestných občanů. Orgány obcí se rozdělovaly na obecní zastupitelstvo, obecní radu, starostu a komise.

Nejdůležitějším orgánem, v jehož rukách spočívala rozhodující moc, byla obecní rada. Její zasedání byla neveřejná a konala se poměrně často. Obecnímu zastupitelstvu byly vyhrazeny pouze některé věci, schvalovalo zejména obecní rozpočet, jeho schůze se měly konat alespoň jednou za dva měsíce a byly veřejné. K určitým funkcím starosty patřilo svolávání schůzí obecní rady a obecního zastupitelstva, zastupování obce navenek apod.

V období německé okupace pohraničí v letech 1938 – 1945 se charakter veřejné správy výrazně odlišoval od předešlého. V odtržených pohraničních částech republiky vstoupil v platnost říšskoněmecký systém a došlo k odstranění volitelnosti orgánů územní samosprávy. Na protektorátním území vznikly správní orgány řídicí se poněkud upravenou verzí týchž zákonů.

Nejdůležitějším obdobím ve vývoji sudetské správní organizace byla krátká doba od 21. října 1938 do 30. dubna 1939. Došlo k přijetí významných zákonných opatření a vybudování celé správní sítě. Vznikla tzv. Říšská župa sudetská (Reichsgau Sudetenland) a celé území se rozdělilo na venkovské a městské okresy (Landkreise a Stadtkreise). Ve venkovských okresech byly utvořeny úřady landrátů (Der Landrat) navazující na prvorepublikové okresní úřady. Došlo k faktické likvidaci územní samosprávy.

Ve správě obcí se zavedl tzv. vůdcovský princip a správu obce tak zastával pouze starosta. Stálými zástupci starostů se stali přiděleni (Beigeordnete). Další obecní orgán představovali obecní radové obstarávající trvalý kontakt mezi obecní správou a ostatními obyvateli.

O zajištění souladu mezi obecní správou a nacistickou stranou se staral zmocněnec NSDAP. Ze zákona požíval značného vlivu na správu obce, aby dohlédl na správnou interpretaci nacistických zájmů ve svěřené obci.

Činnost obecních úřadů zanikla v roce 1945, kdy byly nahrazeny soustavou národních výborů. V pohraničí navazovaly na obecní úřady místní správní komise jmenované postupně v letech 1945 – 1946.

Staré Sedliště leží v Plzeňském kraji 7 km jihovýchodně od Tachova.

První písemná zmínka o Starém Sedlišti pochází z roku 1177, kdy kníže Soběslav II. odkázal kladrubskému klášteru pozemky a louky položené při lokalitě Zedlissie. Louku klášteru daroval, aby klášterní hospodářství neciřovalo nedostatek sena a poskytl klášteru právo nerušeného držení této louky i v době, kdy kníže užíval sousedního lesa pro svůj užitek.

Název obce „Sedlišťe“ znamená místo, kde se někdo usadil, místo osazení, osada. Přívlastek „staré“ se poprvé objevil v urbáři „Böhmische Salbüchlein“ v letech 1366-68, kdy se muselo rozlišovat mezi dvěma osadami stejného pojmenování. V této době již existovala nedaleko Starého Sedlišťe ves Nové Sedlišťe.

Název obce se vyvíjel takto:

1177 – Zedlissie, Zedlicha	1588 – Stare Sedlysstie – ves
1363 – Sedliscz	1624 – Stare Sedlisstie – městečko
1366-1368 – Alt Zedlisch	1661 – Alt Zetlisch
1369 – Sedlistye	1718 – Alt Zetlitz
1384-1399 – Sedliscze	1720 – Alt Tzedlischt
1404 – Sedlisstie	1757 – Alt Sedlischt
1405 – Sedlcze	1802 – Altzetlisch
1429 – Sedlisczt, Antiquo Sedlisczt	1850 – Staré Sedlišťe, Alt Zetlisch
1471 – Zedlisch	1880 – Staré Sedlišťe, Alt Zedlisch
1479 – Alt Czettlisch	1904 – Staré Sedlišťe, Altzedlisch
1490 – Staré Sedlišťe	1921 – Staré Sedlišťe, Alt Zedlisch
1522 – alt Zedlitzsch	1938 – Altzedlisch
1587 – Stary Sedlysstie	1945 – Staré Sedlišťe

Nejstarším písemně doloženým majitelem byl v letech 1357 – 1363 vладыka Mareš z Tisové, který byl vázán manskou přísahou k tachovskému hradu. Jako další majitelé jsou známi v letech 1367 – 1379 Racek (část obce vlastnil Ješek), 1380 Bohuslav Ryněř, 1383 Stupek, 1404 Otík z Hlažovic, 1405 Bohuslav z Otěšic, 1418 – 1429 Bohuslav Racha, 1464 – 1472 Jan Šonštetář a jeho syn Jan.

V roce 1472 se stal majitelem Starého Sedlišťe Zikmund Kfelíř ze Zakšova a držel statek a tvrz do roku 1498, kdy majetek převzal jeho syn Vilém. Vilém Kfelíř se stal hejtmanem tachovského hradu. V roce 1522 propustil král Ludvík Jagellonský Staré Sedlišťe z manství Vilému Kfelířovi, ale jen když bude Tachov dále v královském držení. Vilém je naposledy zmiňován roku 1535.

Od roku 1555 držel statek syn Viléma Kfelíře Hanuš (Jan) Kfelíř. Roku 1568 je Jan uváděn jako manský soudce tachovského kraje. Po majiteli Janu Kfelířovi, který zemřel roku 1576, se dochoval náhrobní kámen, který je umístěn před vchodem do kostela ve Starém

Sedlišti. Jeho syn Jan Vilém koupil v roce 1591 nedaleko sousedící statek Částkov, kam přenesl na čas své sídlo a správu svého majetku.

V roce 1608 patřil Kfelířům statek Staré Sedliště, Částkov, Pernolec a dvory Lukavice a Tři Dvory. V tomto roce jim byl tento majetek dán dědičně do držby. Jan Vilém se zúčastnil stavovského povstání. Po své smrti při komisi konfiskací vedle královských výpovědí dne 18.července 1623 odsouzen byl třetího díla jmění, kteréž za tou příčinou všecko od královské komory bylo uято, totiž statky Staré Sedliště a Částkov, k nimž náležely tvrz a ves Částkov, tvrz a ves Pernolec, tvrz a ves Třídvory, tvrže pohořelé ve Starém Sedlišti a při dvoře poplužním Lukavice, vše s dvory poplužními a vesnicemi Maršovy Chody, Velký Ropotín, Mchov, pak městečko Staré Sedliště s příslušenstvím.

Zabavený majetek po Kfelířovi (odhadnutý na 76 881 kop míšenských) odkoupil od české komory 30. ledna 1624 Jan starší Kavka Říčanský z Říčan za 110 000 kop míšenských. Do své závěti, psané v roce 1645, nechal Jan starší Kavka Říčanský z Říčan potvrdit založení špitálu pro 8 osob a zároveň jeho nadání pro špitál a kapli sv. Osvalda. Stavba byla potvrzena v roce 1657 až jeho dcerami – Beatrix Johanou Benignou, provdanou von Portia, Ludmilou Benignou, pozdější paní ze Šternberka, a Annou Marií Eusebií. Špitál fungoval do 2. světové války, kdy byl zrušen německými úřady.

Jan udělil městečku některá privilegia – svobodnou volbu starosty, soudce a radních, dva nové výroční trhy na sv. Oldřicha a sv. Martina (dosud se pravidelně konaly trhy koňské a týdenní), právo vaření piva, právo volného prodeje nemovitostí. Tato privilegia byla později potvrzena Kavkovými dcerami a v 18. století konfirmována Marií Terezií a Josefem II. Hrdelní právo mohlo městečko vykonávat na vlastní šibenici, která stávala nad dnešní silnicí, která vede k vlakové zastávce. Po smrti Jana staršího Kavky se majitelkami statku staly jeho tři dcery.

Roku 1657 prodaly dcery Částkov a statek Staré Sedliště Markovi Alexandrovi von Brisigell. Tento rod držel Staré Sedliště až do roku 1718, kdy vdova Anna Barbora Brisigellová, rozená z Talmberka, jako poručnice synů Václava, Františka Josefa a Kajetána, prodala statek prostřednictvím komisařů Ferdinanda Františka Říčanského na Struhařově a Václava Kryštofa Hložka ze Žampachu majiteli tachovského panství hraběti Janu Antonínovi Losy z Losinthalu. Částkov byl připojen k tachovskému panství a Staré Sedliště poté vlastnil svobodný pán František Ignác Wunschwitz.

Další majitelkou statku byla Terezie Eleonora von Tunkel, která roku 1738 prodala majetek Josefu Ignáci von Langer.

V roce 1772 koupil zámek s dvorem rytíř Ignác Born (1742 - 1791). Ve Starém Sedlišti sídlil v letech 1772 – 1776 a nechal starosedlišťský zámek přestavět a vybavit novým zařízením. V Praze studoval práva a geologii. V roce 1768 byl povýšen do šlechtického stavu. V roce 1769 byl jmenován dolnouherským horním radou. Od 10. listopadu 1770 do 6. listopadu 1772 byl Born přísedícím Úřadu nejvyššího mincmistra a hormistra Českého království v Praze. Na starosedlišťském zámku ze zájmu dotvořil sbírku minerálů a mincí. Původní Bornova sbírka minerálů byla uložena v domě U Montagů na Malé Straně v Praze a odtud byla přesunuta do Starého Sedliště. Sbírkou tvořily hlavně minerály pocházející ze Saska, Sedmihradska, Slovenska a Banátu. Ve sbírce byly i zkameněliny, které pocházejí především ze středních Čech.

Při svém pobytu ve Starém Sedlišti sepsal katalog své mineralogické sbírky: „Lithophylacium Bornianum s. index fossilium quae collegit, in classes et ordines digessit

Ign. de Born". Born také prováděl chemické pokusy. Ve Starém Sedlišti si zřídil chemickou laboratoř, kde experimentoval tak hojně, že si u místního obyvatelstva vysloužil pověst černokněžníka spolčeného s ďáblem. Tato pověst se ve Starém Sedlišti udržela až do roku 1945.

Když pobýval Born v Praze zasloužil se především o rozvoj intelektuálního a společenského života. Ještě ve Vídni se stal svobodným zednářem a i když byl jen učedníkem, měl tedy nejnižší zednářskou hodnost, stal se velice aktivním zednářem v Praze, kde také využíval své známosti ze zednářské Vídně. Stal se členem pražské zednářské lóže „U tří korunovaných hvězd“.

Kolem Ignáce Borna se vytvořila skupina učenců, kde na prvních místech byli historik a numismatik Mikuláš Adaukt Voigt a František Martin Pelcl. Born stál za vznikem soukromé Učené společnosti.

V roce 1782 prodal Born zámek s ostatním příslušenstvím rytíři Františku Josefu Schorelovi. V roce 1790 propukl v městečku požár při kterém shořela radnice i s archivem. Po něm vlastnil statek od roku 1802 Ondřej Vogel. V roce 1820 zemřel Ondřej Vogel a po něm držela statek jeho vdova Markéta Dietlová s dcerou, poté syn Emanuel Dietl do roku 1839.

Dne 14.10. 1839 vypukl ve Starém Sedlišti další ničující požár, který způsobil z nedbalosti mladík, který vystřelil ručnicí do doškové střechy. Při požáru tehdy shořelo 90 domů a 30 stodol. Poté byla poškozená část městečka přestavěna podle regulačního plánu, což změnilo původní podobu zástavby. V letech 1839 až 1844 vlastnil statek Josef Procházka.

Roku 1844 koupila statek rodina Heidlerů. Prvním majitelem Starého Sedliště z tohoto rodu byl MUDr. Karel Josef Heidler (1792-1866). Studoval lékařství na univerzitě v Praze a 40 let působil v Mariánských Lázních jako lékař. Stal se jedním ze zakladatelů mariánskolázeňské balneologické tradice. Dne 12. 2. 1858 byl Karel Josef Heidler povýšen do šlechtického stavu s predikátem „von Heilborn“ a měl právo užívat erb dědičně.

Statek Staré Sedliště po něm zdědil jeho syn Michael (*1822). Michaelovi synové se věnovali také lékařství, Karel Franz Heidler (1846-1907) se stal lázeňským lékařem v Mariánských Lázních a Viktor Heidler (*1858) byl lékárníkem v Praze.

Poslední majitelkou byla Viktorova dcera Hermína (1883-1963), provdaná za barona Rudolfa Unterrichtera z Rechtenthalu (1857-1926). Hermína musela kvůli své italské státní příslušnosti v roce 1945 zámek opustit. Přestěhovala se ke svému nejstaršímu synovi na jeho statek Campan v Tyrolech.

V roce 1850 vznikly okresy politické a soudní. Od roku 1850 patřilo městečko pod nově zřízené Okresní hejtmanství v Tachově a zároveň do soudního okresu Tachov (až do roku 1945). Při reorganizaci správy v roce 1855 byla sloučena politická a soudní správa a vznikl tak Smíšený okresní úřad Tachov, pod který patřilo Staré Sedliště. V roce 1868 byla správa opět rozdělena na politickou a soudní, zároveň bylo obnoveno Okresní hejtmanství Tachov. Po připojení okresu Tachov k německé „Třetí říši“ spravoval městečko Landrát v Tachově.

Znak

Staré Sedliště získalo znak za Kfelířů ze Zakšova, kdy bylo povýšeno na městečko. Kfelířové měli v klenotu svého erbu ryby - parmy, které se objevují i ve znaku. Jediné barevné

vyobrazení znaku se dochovalo na kostelní lavici z první poloviny 18. století. Znak tvoří stříbrný štít, v němž jsou tři modré ryby navzájem přeložené do trojhranu, přední ryba je položena vodorovně hlavou doleva, ostatní dvě jsou přeloženy za první tak, že jedna je kosmo a její hlava směřuje do pravého horního rohu štítu a druhá je šikmo s hlavou směřující do levého horního rohu štítu.

Pečetě

Je známo sedm znakových pečetí, které se ve Starém Sedlišti používaly v 17. - 19. století. Právo pečetit červeným voskem získalo městečko zároveň se znakem. Nejstarší pečeť ze 17. století s barokním štítem v pečetním poli měla průměr 40 mm a majuskulní opis .SIGILVM.DIS.MARKES.ALTEN.ZETLISCH:., který byl od pečetního pole oddělen bodovcem a na vnějším okraji ohraničen linkou a výrazným vavřínovým věncem. O něco mladší pečeť o stejném průměru se lišila pouze majuskulním opisem *SIGILLVM DES.MARKES*ALTEN*TETLISC.

Dvě malé oválné pečetě se používaly až od 18. století. Místo legendy byl na nich pouhý nápis se zkratkou německého jména městečka A-Z. U obou byla ve znaku přední ryba položena hlavou doprava. Větší pečeť o rozměrech 17x19 mm měla městský znak v oválném štítu, na kterém byla položena koruna a na vnějším okraji měla bodovec. Menší pečeť s rozměry 12x15 mm měla znak v barokním štítu, chyběla mu koruna a na vnějšku byla pečeť ohraničena linkou a bodovcem. V 18. století se užívalo ještě kulaté pečetě o průměru 28 mm. Majuskulní opis: SIGILVM+DIS.:MARKES.:ALTENZETLISCH: je pouze po čtyřech pětinach obvodu. Uvnitř byl opis oddělený bodovcem a vnějšně perlovcem. V 19. století pečetilo městečko také oválnou pečetí 28x33 mm, jejíž opis v psací latince zněl: *:Siegel:des:Marks+Altzetlisch, od pečetního pole nebyl oddělený a na vnější straně měl linku a drobný vavřínový věnec.

Staré Sedliště bylo povýšeno na městečko ke konci 16. století. Podle regionální literatury bylo ve farní kronice označeno Staré Sedliště jako městečko už v roce 1572, ale v roce 1587 je opět uváděno jako ves. Povýšení na městečko je tedy skutečně doloženo až pečetí z roku 1622 a také když česká komora prodávala konfiskovaný majetek roku 1624.

Žádné dokumenty o regulaci magistrátu ve Starém Sedlišti se nedochovaly. Pravděpodobně bylo městečko zahrnuto do 3. kategorie regulace, tzn. městečko bez magistrátu, kde nebyl dosazen státní úředník a vedení agendy zůstalo v rukou purkmistra.

Ve schematismu z roku 1848 je Staré Sedliště označováno jako městys, který nemá magistrát, ale má pouze městský soud pro nespornou agendu.

II. Vývoj a dějiny archivního souboru

V roce 1790 propukl v městečku požár při kterém vyhořela radnice i s archivem. Dochovaný spisový materiál pochází tedy až z roku 1819 (kromě dochovaných dvou listin z roku 1697 a 1784).

V roce 1972 byl archivní soubor Velkostatek Staré Sedliště doplněn o pozemkové knihy předané Státním archivem v Plzni. Pozemkové knihy byly pravděpodobně omylem zmanipulovány do tohoto archivního souboru, přestože byly vedeny zástupci městské správy

a ne správou panství. Proto neobsahuje archivní soubor Archiv města Staré Sedliště žádné knihy.

V zápisu z archivní dohlídky v budově MNV Staré Sedliště ze dne 17. - 19. listopadu 1955 je uvedeno, že byly nalezeny staré německé spisy a v deseti balících a jedné bedně byly spisy předány do archivu. Německá obecní kronika a většina německých spisů nebyly podle nařízení ONV z roku 1947 uschovány a pravděpodobně byly spáleny. To se stalo nejspíše už za působení místní správní komise. Knihy ze zámecké knihovny byly dány do sběru žákům školy a to údajně žáku Živnému. Jednalo se o knihy převážně latinské s lékařskou tematikou. Sbírkou knih obsahovala také zámeckou kroniku.

V evidenčním listu JAF zavedeném k 31. prosinci 1968 je zapsán 1 karton s datací 1739 – 1948. Kromě rubriky „Stav fondu“, kde se lze dočíst o tom, že se jednalo o „pozůstatek archivního souboru“, zůstal EL JAF nevyplněný. Někdy v pozdějším období do něj někdo připsal další tři kartony (ručně obyčejnou tužkou), aniž by se to projevilo na celkové dataci. Do rubriky „Instituce, z jichž činnosti fond vznikl“ byl vepsán (stejným způsobem) záznam „Cechy?“. V pozdějším manipulačním období byly archiválie týkající se činnosti cechů z archivního souboru AM Staré Sedliště vyčleněny a došlo k založení nového archivního souboru Cechy Staré Sedliště s EL NAD 626. Zápis o přemanipulování tohoto materiálu se nedochoval.

Ve 20. - 40. letech 20. století používala obec jednoduchou evidenci odeslané a přijaté korespondence (viz podací razítko a, b).

Podací razítko:

a)

Bürgermeisteramt Altzedlisch
Eingel.....Zl.....
Erledigt.....Zl.....

b) příklad vyplnění

Bürgermeisteramt Altzedlisch
Eingel. .14. I. 37....Zl.....64.
Erledigt.....Zl.....

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Materiál archivního souboru AM Staré Sedliště pochází z let 1697 – 1945. Jedná se o 2 listiny a 3 kartony o celkové metrāži 0,35 bm.

Vzhledem k umístění obce v oblasti s převažujícím německým obyvatelstvem je v dochovaných písemnostech užíván německý jazyk. Jen některé písemnosti jsou dvoujazyčné (tzn. německý a český jazyk).

Archivní soubor byl uspořádan podle umělého schématu, který se řídil podle metodického návodu pro pořádání archivních souborů obcí. Jelikož je spisový materiál dochován torzovitě a není možné archivní soubor seřadit podle spisových znaků (ty nebyly důsledně psány), je návod pro pořádání archivních souborů obcí vyhovující pro sestavení inventárního seznamu AM Staré Sedliště. Část písemností do roku 1850 má nadepsán spisový znak Diaetale (záležitosti, které spadaly do kompetence zemského sněmu a stavovské samosprávy – vybírání dávek, nepřímých daní). Vzhledem k neúplnosti jednotlivých spisů byly písemnosti do roku 1850 seřazeny chronologicky.

V archivním souboru se nalézají písemnosti I. a II. kategorie. Fyzický stav archivního souboru je dobrý. V roce 2008 byl spisový materiál odplísňen v SOkA Domažlice se sídlem V Horšovském Týně.

K vnitřní skartaci nebyly navrženy žádné písemnosti.

Z archivního souboru AM Staré Sedliště byly, při jeho inventarizaci v roce 2009, odděleny písemnosti archivního souboru Standesamt Staré Sedliště. Jedná se o abecední soupis knihy zemřelých z let 1944 – 1945 o celkové metrži 0,01 bm. Pro tento archivní soubor byl zároveň založen nový EL NAD s číslem

Při inventarizaci byl spisový materiál přemanipulován do 3 kartonů a výsledná metráž činí tedy 0,35 bm.

U inv. č. 47 byl všechn materiál včleněn do jedné evidenční jednotky (N3), aby nebyl materiál stejné povahy rozdělen do dvou evidenčních jednotek. A proto inv. č. 48 – 50 bylo umístěno do evidenční jednotky N2.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

Kvůli značné torzovitosti archivního souboru AM Staré Sedliště lze využít spisový materiál pouze jako doplňující zdroj pro badatelskou činnost. Naopak velmi důležitá je listina z roku 1784, která zachycuje 14 privilegií udělených Starému Sedlišti v 17. století. Zajímavý je také domovský list s vedutou náměstí Starého Sedliště.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování archivní pomůcky

Archivní soubor uspořádala a pomůcku sestavila Helena Moravcová v Tachově roku 2009 ve Státním okresním archivu Tachov.

V Tachově, 5. července 2009

Helena Moravcová

Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury

I. Prameny

Gustav FRIEDRICH, *Codex diplomaticus et epistolaris Bohemiae*, I., Praha 1904

Handbuch des Königreichs Böhmen für das Jahr 1848, Praha 1848

Národní archiv, *České gubernium – publicum*

II. Literatura

Tomáš V. BÍLEK, *Dějiny konfiskací v Čechách po roce 1618 I.*, Praha 1882

Josef HAUBELT, *České osvícenství*, Praha 2004

Jan JANÁK, Zdeňka HLEDÍKOVÁ, Jan DOBEŠ, *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*, Praha 2005

Kol. autorů, *Český les*, Praha 2005

V.V. KREMER, *Dějiny kláštera kladrubského v době románské*, in: Sborník Okresního muzea v Tachově, 1983/17, Tachov 1982

Karel KUČA, *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, VI. Pro-Sto, Praha 2004

Jan PELANT, *Města a městečka západočeského kraje*, Plzeň 1984

Jan PELANT, *Znaky a pečeteř západočeských měst a městeček*, Plzeň 1985

Antonín PROFOUS, Jan SVOBODA, *Místní jména v Čechách*, IV. S-Ž, Praha 1957

Zdeněk PROCHÁZKA, *Plánsko a Tachovsko, Historicko-turistický průvodce č. 17*, Domažlice

Franz SCHUSTER, *Tachau-Pfraumberger Heimat*, Weiden 1962

Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk

AM	archiv města
č. p.	číslo popisné
EL	evidenční list
EL JAF	evidenční list Jednotného archivního fondu
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
ev. d.	evidenční
inv. č.	inventární číslo
MNV	místní národní výbor
NAD	národní archivní dědictví
NSDAP	Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei (Nacionálněsocialistická německá strana dělnická)
s. d.	sine dato (bez datace)
SOKA	státní okresní archiv

Inventární seznam

Předchůdci samosprávy do roku 1850**Listiny**

1	1697, prosinec 6., Staré Sedliště
Purkmistr a rada městečka Staré Sedliště vystavují
rodný list Nicolai Walsdenovi
Orig. pap. 41x33 cm, něm.
pečeť přitištěna pod papírovým krytem	L1
2	1784, listopad 25., Vídeň
Konfirmační listina Josefa II., kterou potvrzuje městečku
Staré Sedliště dřívější privilegia z 15. listopadu 1657,
která mu udělily sestry Baetrix Johanna Benigna
hraběnka von Portia, Ludmila Kateřina Benigna von Sternberg
a Anna Maria Eusebia, rozená Kafkovna z Říčan.
Orig. perg. 27x33,3 cm, 18 listů, něm.
pečeť přivěšená na hedvábných šňůrách	L2

Spisový materiál**Spisy**

3	Oběžníky	1819 – 1849	N1
4	Protokol o stavbě zahradního srubu v zahradě radnice	1821	N1
5	Pachtovní smlouvy na pivovar	1821 – 1849	N1
6	Živnostenská daň	1839	N1
7	Seznam poplatků vybíraných o sv. Jiří a o sv. Havlu	1844	N1
8	Korespondence s obecní úctárnou Starého Sedliště	1848	N1
9	Výpis z pozemkových knih pro č. p. 122	[1820] – [1850]	N1

Účetní materiál

10	Účetní kniha
(registr příjmů a nájmů, příspěvky obci,
registr pastvin ponechaných k nájmu,
peníze z pastvy, soupis přijatých peněžních pokut
výkaz vážného, schválení daně, účty, seznam chudých
a těch, kteří přišli k úrazu, soupis spotřeby papíru,
seznam zámeckých prací) | 1822 – 1823 | N1 |
|----|--|-------------|----|

Samospráva 1850 - 1945**Spisový materiál****Spisy****Obec a její správa**

11	Domovský list s vedutou náměstí ve Starém Sedlišti (nevyplněn)	s. d.	N1
12	Seznam voličských sborů k volbám	1864	N1
13	Zápisy ze zasedání obecního zastupitelstva	1934 – 1937	N1
14	Oběžníky (Okresní hejtmanství, C. K. Místodržitelství, Říšské místodržitelství, Vládní prezident, Lesní úřad Mariánské Lázně)	1850 – 1941	N1
15	Obecní vyhlášky	1928	N1
16	Nářízení Landrátu (evidence branců, evidence práceschopných, odevzdání zvonů, hřbitov)	1940 – 1941	N1
17	Nářízení Zemské finanční kasy	1922	N1
18	Nářízení Okresního úřadu Tachov	1928	N1
19	Nářízení Živnostenského úřadu Karlovy Vary	1941	N1
20	Nářízení Finančního úřadu Planá	1941	N1
21	Korespondence odeslaná z úřadu Starého Sedliště (torzo)	1936 – 1938	N1

Správa obecního majetku

22	Obecní rozpočet	1934 – 1938	N2
23	Obecní dávky a poplatky - platební rozkazy 1862 – 1896 - výkaz – upomínky nezaplacených poplatků 1877 - dávky a poplatky – oběžníky 1934 – 1935 - obecní dávky 1933 – 1938 - poplatky za vyhlášky a oznámení 1937 - poplatky za úřední úkony 1937 - poplatky za používání veřejného obecního místa 1930 – 1939 - dávka za používání místností 1937 - dávka z přechodného ubytování 1937 – 1938 - dávka ze spotřeby energií 1937 - dávka z návěstí 1937 - stavební poplatky 1937	1862 – [1945]	N2

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
	- válečné dávky (výstroj, koně) [1939] – [1945] - dávka ze hry v karty 1928 – 1934 - dávka z masa + registr s. d. - poplatky za zvěropolicejní prohlídky dobytka a masa 1937 - dávka z nápojů 1930 – 1938 - dávky ze psů + seznam majitelů psů 1930 – 1941 - vyměření poplatku 1941 - výkazy o hospodaření s obecními dávkami 1937		
24	Výroba plakátovací plochy pro Staré Sedliště + smlouvy o umístění	1937	N2
Péče o bezpečnost a veřejný pořádek			
25	Trestní věc – Alois Petrzelka	1941	N2
26	Prohlášení o množství prodaného alkoholu	1936 – 1939	N2
27	Odběr piva ve Starém Sedlišti (od pivovarů ve Starém Sedlišti, Novém Sedlišti, Tachově)	1936 – 1939	N2
28	Pojištění pracovního úrazu	1898	N2
29	Stavební plány – schody k č. p. 177	1941	N2
Péče o veřejné ústavy a zařízení			
30	Německý školský spolek (nabídka školních lavic, statistika školního diktátu)	1901 – 1910	N2
31	Nadání Georga Geberta pro hasiče	1916 – 1924	N2
32	Protokol o zasedání hřbitovní komise (památník zemřelým v 1. sv. v.)	1936	N2
33	Seznam pohřbených	1942 – 1943	N2
34	Seznam padlých	1939 – 1945	N2
Spolupůsobení ve státních záležitostech			
35	Daně	1853 – 1884	N2
36	Vodní družstvo	1904 – 1930	N2
37	Obecní dluhy	1920 – 1938	N2
38	Vyvazovací tabely	1851	N2
39	Přehledy vyvázaných pozemků	1851	N2

Inv. č.	Obsah	Časový rozsah	Evid. jednotka
40	Knihování pozemků	1941	N2
41	Zjištění stavu zimního obilí	1941	N2
42	Jatka	1928	N2
Účetní materiál			
43	Obecní účty + účetní protokol	1888 – 1927	N2
44	Hřbitovní účty	1898 – 1945	N2
45	Deník hřbitovní pokladny	1896 – 1945	N2
Ostatní materiál			
46	Plán hřbitova	1896	N2
47	Plán regulace potoka (vodní družstvo)	1915	N3
48	Fotografie – skupina vojáků	[1914] – [1918]	N2
49	Pozvánka na spolkové oslavy ve Starém Sedlišti	1924	N2
50	Pohlednice – PF 1938 od Konrada Henleina	1937	N2

Název archivu:	Státní okresní archiv Tachov
Název archivní pomůcky (archivního souboru):	Archiv města Staré Sedliště
Značka archivního souboru:	AM Staré Sedliště
Časový rozsah:	1697 – 1945
Počet evidenčních jednotek:	5 (2 listiny, 3 kartony)
Počet inventárních jednotek:	50
Rozsah bm:	0,35
Stav ke dni:
Archivní soubor zpracoval(a):	Helena Moravcová
Pomůcku sestavil(a):	Helena Moravcová
Počet stran:	18
Počet exemplářů:	5
Pomůcku schválil:	Mgr. Jan Edl

Příloha 2

Ilustrace 1: Erb Kfelířů ze Zakšova, in: Milan MYSLIVEČEK, Velký erbovník, I.-II., Plzeň 2005

Ilustrace 2: Erb Kavků z Řičan, in: Milan MYSLIVEČEK, Velký erbovník, I.-II., Plzeň 2005

Ilustrace 3: Erb Brisigellů, in: Milan MYSLIVEČEK, Velký erbovník, I.-II., Plzeň 2005

Ilustrace 4: Ignác Born, in: Josef HAUBELT, České osvícenství, Praha 2004

Ilustrace 5: Erb Idnáce Borna, in: Milan MYSLIVEČEK, Velký erbovník, I.-II., Plzeň

Ilustrace 6: Ignác Born, in: Josef HAUBELT, České osvícenství, Praha 2004

Ilustrace 7: Erb Heidlerů, in: Milan MYSLIVEČEK, Velký erbovník, I.-II., Plzeň 2005

Ilustrace 8: MUDr. Karel Josef Heidler, in: SOA v Plzni, Rodinný archiv Heidlerů, F7

*Ilustrace 9: Hermina a Rudolf
Unterrichterovi, in: SOA v Plzni,
Rodinný archiv Unterrichterů, F1*

*Ilustrace 10: Interiér zámku, soukromá sbírka
Vladislav Bartuška*

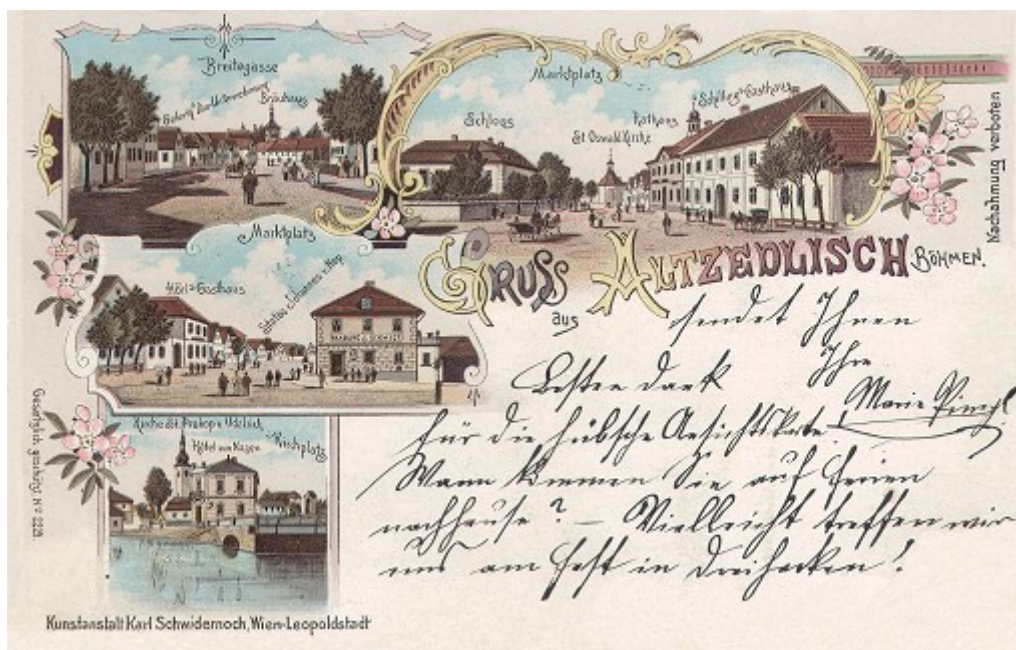
*Ilustrace 11: Zámek před demolicí,
in: Fotopříloha k obecní kronice
Starého Sedliště*

Ilustrace 12: Zámek, in: SOA v Plzni, Rodinný archiv Unterrichterů, F178

Ilustrace 13: Pohled na zámek, soukromá sbírka

Ilustrace 14: Pohlednice, in: V. BAXA, M. NOVOTNÁ, P. PRÁŠIL, *Tachovsko na starých pohlednicích*, Hostivice 2008

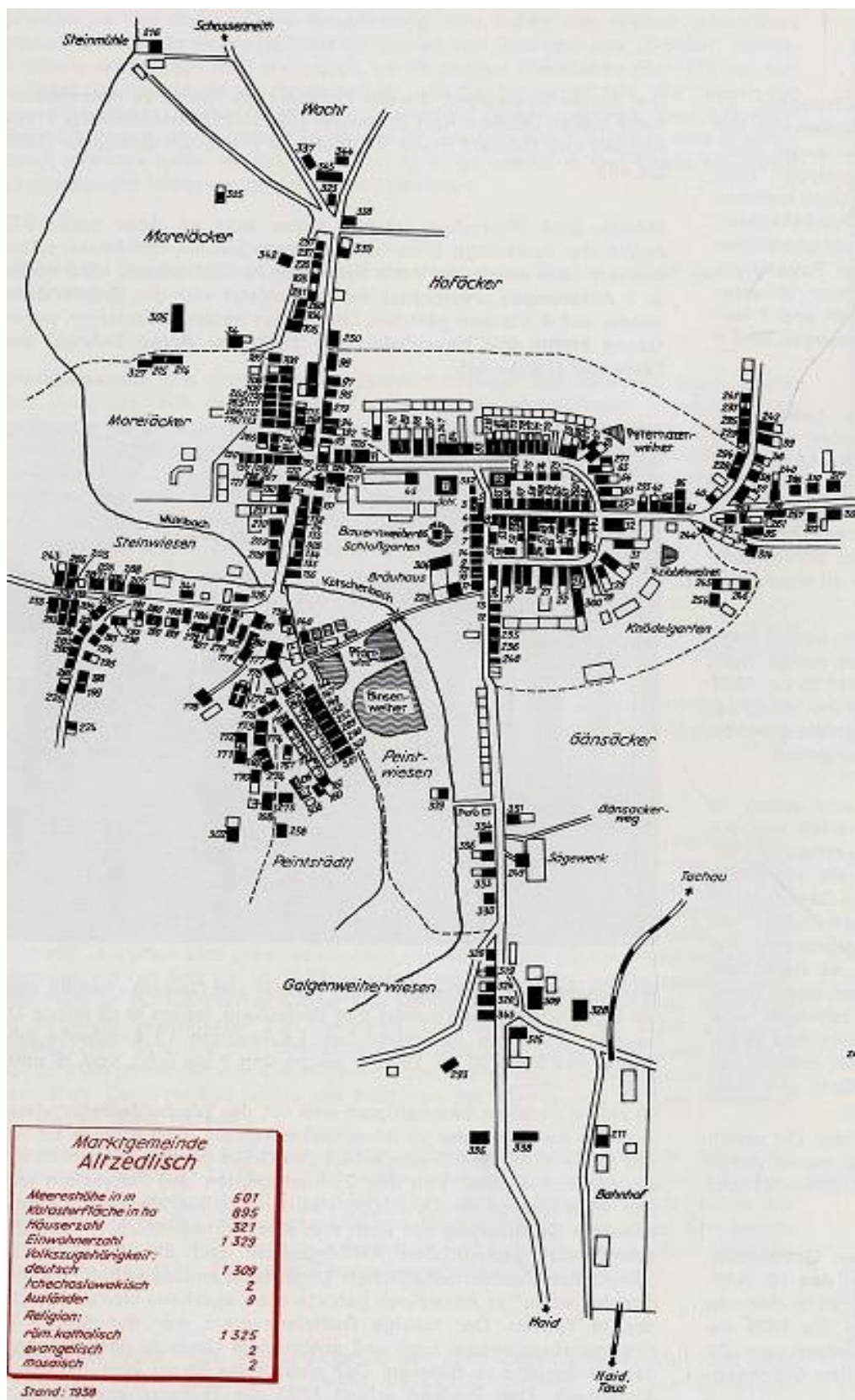
Ilustrace 15: Pohlednice, in: V. BAXA, M. NOVOTNÁ, P. PRÁŠIL, *Tachovsko na starých pohlednicích*, Hostivice 2008

Ilustrace 16: Pohlednice, in: V. BAXA, M. NOVOTNÁ, P. PRÁŠIL, Tachovsko na starých pohlednicích, Hostivice 2008

Ilustrace 17: Pohlednice, in: V. BAXA, M. NOVOTNÁ, P. PRÁŠIL, Tachovsko na starých pohlednicích, Hostivice 2008

Ilustrace 19: Mapa Starého Sedliště k roku 1938, in: *Heimatatlas des ehemaligen Politischen Bezirkes Tachau – Pfraumberg*, Geretsried 1973

Ilustrace 20: Reklama, panský pivovar, in: Richard MAYER, Adreßbuch für den politischen Bezirk Tachau, Tachov 1925

Ilustrace 21: Etiketa sirkárny ze Starého Sedliště, in: Kol. autorů, Český les, Praha 2005

Ilustrace 22: Socha sv. Jana Nepomuckého, foto: H. Moravcová

Ilustrace 23: Kříž loupežníka Hanse Tomana, foto: H. Moravcová

Ilustrace 24: Pečeť Starého Sedliště, rodný list 1697, foto: H. Moravcová

Ilustrace 25: Listina 1784, foto: H. Moravcová